

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА
Педагогічний факультет**

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ДОШКІЛЬНА

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність А2 Дошкільна освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Протокол № 1 від 26.08.2025

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка дошкільна
Викладач (і)	Лисенко Н.В.
Контактний телефон викладача	0661735544
E-mail викладача	nelli.lysenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, год.270
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	очні консультації :згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико - методичні та методологічні засади й закономірності навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку; організації різних видів діяльності у ЗДО; взаємодії різних інститутів формування особистості у сенситивному періоді; планування педагогічного процесу у ЗДО різного типу і різної форми власності, утім, і для дітей з ООП; забезпечення загальних дидактичних і специфічних принципів підготовки дітей до навчання в школі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка фахівців спеціальності 012 — Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня освіти до професійної діяльності у закладах дошкільної освіти. Основними цілями вивчення дисципліни є : ознайомити студентів із надбаннями народної педагогіки, досягненнями світової педагогічної науки і передового педагогічного досвіду в галузі навчання і виховання дітей дошкільного віку; формувати схильність до педагогічного осмислення явищ виховання, навчання й розвитку дітей в умовах родини та суспільних інституцій освіти; сформувати здатність студентів використовувати ефективні форми і методи діяльності дітей різних вікових груп у навчально - виховному процесі ЗДО; формувати уміння прогнозувати освітні досягнення дітей з різних розділів чинної програми (утім, і дітей з ООП); розвивати критичне мислення й виховувати самостійність, уміння ухвалювати рішення і продуктивно діяти у непередбачуваних умовах; знаходити і творчо опрацьовувати освітню інформацію та впроваджувати її в

роботі з педагогами та батьками вихованців; стимулювати виховання професійних ціннісних орієнтацій та особистісних моральних рис майбутніх вихователів ЗДО; стимулювати почуття любові та відповідальності за виховання дітей дошкільного віку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності: ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності:

ФК-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

ФК-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

ФК-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

ФК-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

ФК-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

ФК-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психологопедагогічної компетентності вихователів, вчителів, педагогів вищої школи, батьків, громадськості.

ФК-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

ФК-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

Перелік компетентностей брати ВИКЛЮЧНО з освітньої програми, зокрема, з матриць в кінці програми

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції	66
семінарські заняття / практичні / лабораторні	64
самостійна робота	140

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й -3-й	012. Дошкільна освіта	1-й- 2-й	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Дошкільна педагогіка - наука про навчання і виховання дітей дошкільного віку .	2	2	
Тема 2. Розвиток суспільного дошкільного виховання.	2	4	
Тема 3. Вікова періодизація та розвиток особистості дошкільника .	4	4	
Тема 4. Своєрідність періоду раннього віку.	4	2	
Тема 5. Особливості організації навчання і виховання дітей раннього віку.	4	2	
Тема 6. Вплив норми і відхилення від норми розвитку на організацію навчально - виховного процесу ЗДО.	4	4	
Тема 7. Соціалізація шестирічок як соціально - культурний феномен.	4	4	
Тема 8. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	4	2	
Тема 9. Розумове виховання і організація навчання дітей дошкільного віку.	4	2	
Тема 10. Психолого - педагогічні основи сенсорного виховання.	2 2	2 2	
Тема 11. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	2	2	
Тема 12. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	2	2	
Тема 13. Економічне виховання дітей дошкільного віку.	2	2	

Тема 14. Статеве виховання дітей дошкільного віку.	2	2	
Тема 15. Правове виховання дітей дошкільного віку	2	4	
Тема 16. Виховання дітей дошкільного віку у грі.			
Тема 17. Теоретичні основи навчання дітей дошкільного віку.	2	2	
Тема 18. Сучасні підходи до організації навчання дітей дошкільного віку (втім, з ООП).	4 2	4 4	
Тема 19. Навчання і виховання дітей в різновіковій групі ЗДО.			
Тема 20. Планування педагогічного процесу в ЗДО різного типу.	4 4	4	
Тема 21.Характеристика готовності дітей дошкільного віку до навчання в школі.		4	
Тема 22. Взаємодія педагогів ЗДО із батьками вихованців.	4	4	
ЗАГ.:	66	64	

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf) Види контролю - залік - 1-й семестр; екзамени - 2-й семестр; 3-й семестр; Вид контролю - іспит (за роботу на практичних заняттях - 45 балів, 5 балів - самостійна робота). Максимальна-50 балів, іспит 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту). Зазначити: вид роботи (наприклад, письмова контрольна чи домашня для заочної форми; структуру завдань і бали за кожне з них; терміни написання (для денної – на якому занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії) .
Семінарські заняття	Максимальна оцінка-45 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань, пройдено тестування.
Підсумковий контроль	Види контролю - залік - 1-й семестр; екзамени - 2-й семестр;

	3-й семестр; <i>Зазначити: форму контролю (залік, екзамен); форму здачі (усна, письмова, комбінована); структуру білета і розподіл балів за завдання</i>
--	---

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу «Педагогіка дошкільна» стосується відвідування, участі в роботі на заняттях, запізнь, академічної доброчесності, плагіату, невиконаних завдань, пропущених занять, поведінки в аудиторії, використання ноутбука та ін. Лекційні заняття студенти не відпрацьовують, однак володіння знаннями лекційного матеріалу є обов'язковим. Очікування щодо роботи студентів під час занять: активність, комунікабельність, міжособистісна взаємодія, творчість.

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Пропуски практики відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.).

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховуються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Політика курсу «Педагогіка дошкільна» стосується відвідування, участі в роботі на заняттях, запізнь, академічної доброчесності, плагіату, невиконаних завдань, пропущених занять, поведінки в аудиторії, використання ноутбука та ін. Лекційні заняття студенти не відпрацьовують, однак володіння знаннями лекційного матеріалу є обов'язковим. Пропуски практичних занять студенти відпрацьовують за таким алгоритмом: засвоєння теоретичних положень теми, виконання практичних завдань та завдань для самостійного опрацювання; підготовка до вирішення тестових завдань.

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час підсумкового контролю. Пропущенні лекції без поважних причини студент відпрацьовує відповідно вимог кафедри, які встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Очікування щодо роботи студентів під час занять: активність, комунікабельність, міжособистісна взаємодія, творчість.

Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно із графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані під час практичних занять, студент перездає до початку підсумкового контролю, з обов'язковою відміткою викладача, який веде заняття, у журналі обліку роботи академічної групи.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) М-во освіти і науки України від 12.01.21 № 33. – К.: Освіта, 2021р.
2. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст] : у 3-х частинах : навчальний посібник. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. – Рек. МОН. – К. : Слово, 2021. – 360 с.
3. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст]: навч.посібник: у 3-х ч. Ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. – К. : Слово, 2021. – 376 с.
4. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 012 — Дошкільна освіта// галузі знань 01 — Освіта / Педагогіка// для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти/під.кер А.Богущ.Київ, 2019. 20 с.
5. Чепіль М., Дудник Н. Педагогіка Марії Монтессорі, Київ, Слово, 2017. 217с.
6. Я у світі: програма розвитку дитини від народження до шести років (нова редакція). Аксьонова О.,Аніщук А.,Артемова Л. та ін. Наук.кер О.Кононко. Київ, МЦФЕР, 2019. 488с.

Викладачі: професор кафедри ТМДОС Лисенко Н.В.